

NOKTALAMA İŞARETLERİ

NOKTA (.)

- ♣ Cümlelerin sonuna konur.
- ♣ Bazı kısaltmaların sonuna konur.
- ♣ Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.
- ♣ Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
- ♣ Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
- ♣ Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.
- ♣ Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.
- ♣ Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonuna konur.

- ♣ Bazı kısaltmaların sonunda kullanılır.
- ♣ Sayılardan sonra sıra bildirmek için kullanılır.
- ♣ Kitap ve dergi künyelerinin sonunda kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktanın (.) bu işlevlerinden herhangi birinin örneği yoktur?

- A) Ömer Seyfettin'in "Kaşığı" adlı hikâyesini okuduğumda henüz ilkokul 5. sınıftaydım.
- B) Bakanlık, hazırladığı örnek soruları <https://odsgm.meb.gov.tr> adresinden yayımlıyor.
- C) Levent, Agâh Sırrı, Dil Üstüne, TDK Yayınları, Ankara, 1973.
- D) Saray, köşk, kale vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.

VİRGÜL (,)

- ♣ Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.
- ♣ Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
- ♣ Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur.
- ♣ Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.
- ♣ Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.
- ♣ Anlam karışıklığını önlemek için kullanılır.
- ♣ Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.
- ♣ Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ gibi kelimelerden sonra konur.
- ♣ Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.
- ♣ Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için kullanılır.
- ♣ Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb. maddelerden sonra konur.

Virgül İşaretinin Kullanılmaması Gereken Yerler

- ✗ Metin içinde ve, veya, yahut, ya ... ya, ne... ne bağlaçlarından önce de sonra da virgül konmaz.
- ✗ Cümlede pekiştirme ve bağlama görevinde kullanılan da / de bağlacından sonra virgül konmaz.
- ✗ Metin içinde "-ınca / -ince" anlamıyla zarf-fiil görevinde kullanılan "mı / mi" ekinden sonra virgül konmaz.
- ✗ Şart ekinden sonra virgül konmaz.
- ✗ Metinde zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konmaz.

ÖRNEK

Doğu Anadolu'da etkili olan kar yağışı ve tipi sebebiyle Erzincan'ın Refahiye ilçesiyle, Ağrı'nın Hamur ilçelerinde okullar tatil edildi.

I.

II.

Marmara ve Ege'de rüzgâr İodostan kuvvetli esiyor, basınç düşüyor, bu da baş ağrılarına sebep olabilir.

Yaz sıcaklarından bunaldığımız için 20:30 uçağıyla Akdeniz'in incisi Antalya'ya gideceğiz.

III.

IV.

Yaylaya gelen ziyaretçiler doğa yürüyüşü yaparak, temiz havanın ve bol oksijenin keyfini sürüyor.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangilerinde noktalama yanlış vardır?

- A) I ve II. B) II ve III. C) II ve IV. D) III ve IV.

ÖRNEK

- ♣ Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelimelerin arasına konur.
 - ♣ Art arda gelen ve birbiri ile bağlantılı olan cümleleri ayırmak için konur.
 - ♣ Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, yok, evet, peki, pekâlâ gibi kelimelerden sonra konur.
- Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) bu işlevlerinin dışında kullanılmıştır?**

- A) Kalemelerini, silgisini, defter ve kitaplarını çantasına koydu.
 B) Tamam, yarın akşam hep birlikte sinemaya gidiyoruz.
 C) Yaşlı adam sabah uyanıyor, kahvaltısını yapıp dükkânı yolunu tutuyor.
 D) O, yaşamına küçük bir sahil kasabasında devam edecekti.

MEB ÖRNEK SORU

ÖRNEK

Virgül,

- Heyecandan, kaygılardan, belirsizliklerden dolayı ne yapacağını bilemedi.
- İstanbul'dan Bursa'ya gitmişler, tarihi mekânları ziyaret etmişler.
- Sait Faik Abasıyanık, Semaver, YKY, İstanbul, 2002.
- Enflasyonun geçen aya göre %1,8 azaldığı bilgisi alındı.

cümlelerinde kaç farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

NOKTALI VİRGÜL (;)

- ♣ Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur.
- ♣ Öğeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.
- ♣ İki'den fazla eş değer öğeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenen sonra noktalı virgül konabilir.

ÖRNEK

- I. Yarıyıl tatilinin ilk haftasında biraz dinlendim () ikinci haftasında derslerime çalıştım.
 II. Bu taraftaki ağaçlarda vişne, kiraz () diğer taraftaki ağaçta elma, armut, ayva yetişiyormuş.
 III. Yola çıktıktan biraz sonra hava bozuldu () kar, tipi, rüzgâr her yeri birbirine kattı.
 IV. Burada en sevdiğim yemekler yapılıyor () bulgur pilavı, kuru fasulye, nohutlu pilav...

Numaralanmış cümlelerde yay ayrıçla gösterilen yerlerden hangilerine noktalı virgül (;) getirilebilir?

- A) I ve II. B) II ve III.
 C) II ve IV. D) III ve IV.

ÖRNEK

Aşağıda verilen cümlelerde kullanılan virgüllerin kullanılma gerekçelerini yazalım.

- Filmi dikkatle izleyenlerden biri, Kerem'in kuzeni, salonda mısır yenmesinden rahatsız oldu.
- İlkbaharın gelmesiyle birlikte leylekler, turnalar ve yaban kazları köyümüzü ziyaret ediyor.
- Hayır, ben sizinle aynı şeyi düşünmüyorum.
- Gençler, kendi istekleri doğrultusunda hareket edilmesinden her zaman hoşlanıyor.
- Yaşlı adam yolun karşısına güçlükle geçti, kaldırımda bir süre dinlendi.

ÖRNEK

- Atatürk, 29.10.1933'te Ankara'daki Cumhuriyet Bayramı törenine katıldı.
- Tarih öğretmenimiz, II. Selim'in hayatıyla ilgili bilgi toplamamızı istedi.
- Ord. Prof. Dr. Anna Masala, ülkemizi ve insanımızı çok seven bir insandı.
- Öğretmenimiz karnelerin saat 10.30'da verileceğini söyledi.

Bu cümlelerde nokta (.) kaç farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) 6 B) 5 C) 4 D) 3

ÖRNEK

Masasına oturmuş , kitaplarını önüne almış , lambayı kitaplarını
görüp , okuyabileceği alanı aydınlatması için kendine iyice
yaklaştırmış , gözlüğünü de takmıştı.

Bu cümlede numaralanmış virgüllerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

ÖRNEK

Sezen (I) Sivas (II) Trabzon (III) Rize (IV) Artvin gezisini tamamlayıp İstanbul'a döndü.

Bu cümlede numaralanmış yay ayraçlarla gösterilen yerlerden hangisine noktalı virgül (;) getirilmelidir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.